

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΘΕΜΑ

ΠΟΙΑ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΑ PROJECTS ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΣΠΑ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΥΨΟΥΣ 52 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

Τα έργα που αλλάζουν

Η αναθεώρηση του προγράμματος «Ελλάδα 2.0» (η οποία έχει ήδη σταλεί στις Βρυξέλλες) και του ΕΣΠΑ (η οποία ολοκληρώνεται σύντομα), σε συνδυασμό με τα τρία νέα ενεργειακά ταμεία της Ε.Ε., δημιουργεί κεφάλαιο δημόσιων επενδύσεων ύψους 52 δισ. ευρώ μέχρι και το 2032.

Το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ), σε συνεργασία και με τα συναρμόδια υπουργεία, κάνει πλέον τις απαραίτητες προσαρμογές, για να μη καθούν πολύτροποι κοινοτικοί πόροι από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) ή το ΕΣΠΑ, με την εκμετάλλευση του άγραφου κανόνα της υπερδέσμευσης πόρων και μεταφέροντας έργα -τα οποία δεν θα ολοκληρώνονταν εγκαίρως- από πρόγραμμα σε πρόγραμμα.

Στο ΤΑΑ, το οποίο θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι και το τέλος Σεπτεμβρίου 2026 επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις 14,5 δισ. ευρώ, έχοντας εισπράξει ίσο ποσό από

επιχορηγήσεις και δάνεια από τις Βρυξέλλες, η αναθεώρηση, που έχει ήδη σταλεί το ΥΠΕΘΟ, περιλαμβάνει την ανακατανομή πόρων ύψους περίπου 900 εκας. ευρώ.

Απορρόφηση

Με «μαξιλάρι» περίπου 6,8 δισ. ευρώ μεταξύ των ενταγμένων έργων, ο προϋπολογισμός φτάνει τα 25 δισ. ευρώ, με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό να είναι στα 18,2 δισ. ευρώ και την Ελλάδα να κατεφέρει την πλήρη απορρόφηση των πόρων του ΤΑΑ. Ωστόσο, σε καίρια προγράμματα, όπως το δημοφιλές «Εξοικονομώ», όπου τα ταγράφονται καθυστέρησεις από

τον πρώτο κύκλο του 2021, το υπουργείο ρισκάρει να δηλώσει ότι οι αξιολογήσεις προτάσεων που εκκρεμούν θα ολοκληρωθούν σε χρόνο-ρεκόρ και οι δικαιούχοι θα πάρουν τα χρήματά τους.

Σε ένα ενδιάμεσο στάδιο, βρίσκονται έργα βασικών υποδομών, όπως ο ΒΟΑΚ, ο οποίος είχε συνολική χρηματοδότηση ύψους 490 εκας. ευρώ από τα κονδύλια του ΤΑΑ και τα οποία θα έχουν μερική απένταξη από το ΤΑΑ. Στο συγκεκριμένο οδικό δίκτυο (απαραίτητο ο βασικός άξονας (Χανιά - Ηράκλειο), ο οποίος χρηματοδοτείται με 200 εκας. ευρώ από το ΤΑΑ, ενώ στα δύο άλλα τμήματα (Χερσόνησος - Νεάπο-

λη και Νεάπολη - Αγίος Νικόλαος) θα γίνουν προσαρμογές στον προϋπολογισμό και το φυσικό αντικείμενο του έργου.

Ποια «φεύγουν»

Στα έργα που απεντάσσονται από το πρόγραμμα περιλαμβάνονται τα 5+1 μεγάλα αρδευτικά έργα, τα οποία είναι ενταγμένα στο ΤΑΑ, μέσω πέντε διαγωνιστικών διαδικασιών.

Ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 534.500.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (πληρωμές διαθεσιμότητας σε καθαρή παρούσα αξία) με παράλληλη χρηματοδότηση από το ΤΑΑ ύψους 157.377.407,40 ευρώ.

Η συμβατική διάρκεια των έργων είναι 25 έτη, περιλαμβανομένου του χρόνου μελέτης, κατασκευής, δοκιμών και λειτουργίας, ενώ οι διαγωνισμοί διεξήχθησαν με τη διαδικασία του Ανταγωνιστικού Διαλόγου. Τα ίδια τα έργα που θα υλοποιηθούν μέσω ΣΔΙΤ δεν θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΑ, αλλά θα

Μέχρι και το τέλος Σεπτεμβρίου 2026 θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις 14,5 δισ. ευρώ που χρηματοδοτούνται από το ΤΑΑ

Το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, σε συνεργασία και με τα συναρμόδια υπουργεία, εκμεταλλεύεται τον άγραφο κανόνα της υπερδέσμευσης πόρων μεταφέροντας έργα -τα οποία δεν θα ολοκληρώνονταν εγκαίρως- από πρόγραμμα σε πρόγραμμα.

ΤΑΣΟΣ ΔΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

tdasopoulos@e_typos.gr

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΘΕΜΑ

τη χώρα μέχρι το 2032

μεταφερθούν για να ολοκληρωθούν με χρήματα του ΕΣΠΑ.

Από τα ΤΑΑ απεντάχθηκε και το πρόγραμμα «Απόλλων» κατά της ενεργειακής φτώχειας, λόγω καθυστερήσεων. Μέσω του «Απόλλων», στόχος είναι να επωφεληθούν οι 13 περιφέρειες και οι 332 δήμοι για μέρος της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνουν στα δημοτικά κτίρια, στον οδο φωτισμό και τα αντιπλημμυρικά τους και 127.500 δικαιούχοι του κοινωνικού τιμολογίου, δηλαδή νοικοκυριά με ετήσιο εισόδημα έως 5.400 ευρώ. Το συγκεκριμένο έργο θα συνεχιστεί άμεσα με χρήματα από το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα, ένα από τα τρία ενεργειακά όρμητα της Ε.Ε. που χρηματοδοτήθηκαν από τα έσοδα των δημοπρασιών ρύπων ανά την Ευρώπη.

Επίσης, μια σειρά από φηφιακές επενδύσεις, κυρίως του ιδιωτικού αλλά και του δημόσιου τομέα, ο προϋπολογισμός των οποίων δεν ξεπερνά τα 45 εκατ. ευρώ, θα μεταταχθεί για

να ολοκληρωθεί με χρήματα του ΕΣΠΑ.

Παράλληλα, μέρος των πόρων που κόβονται από τα έργα θα χρηματοδοτήσει επιπλέον δράσεις του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης «Προλαμβάνω», οι οποίες έχουν βοηθήσει πολλούς πολίτες να αντιμετωπίσουν εγκαύματα και αποτελεσματικά παθήσεις που αντιστοιχούν. Επιπλέον, ενισχύεται με πέμπτο κύκλο το ιδιαίτερα αποτελεσματικό πρόγραμμα βασικής προστασίας «Antinea», ενώ διευρύνεται με νέες τεχνολογίες, που αξιοποιούν την Τεχνητή Νοημοσύνη, το πρόγραμμα «Ψηφιακό Σχολείο».

Gigabit Voucher

Επίσης, διευρύνεται το Gigabit Voucher, που φέρνει την οπτική ίνα μέχρι το σπίτι, προστίθεται σύστημα παρκαλοήθησης και διαχείρισης κινδύνων από φυσικές καταστροφές και επεκτείνεται

το πρόγραμμα για τις «έξυπνες» γέφυρες. Παράλληλα, θα ενισχυθούν έργα που υλοποιούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο στον τομέα της οδικής ασφάλειας όσο και στον κρίσιμο τομέα της εξεργασίας λιμνών. ■

Η Ελλάδα έχει εξασφαλίσει πόρους 8 δισ. ευρώ από τα τρία νέα ενεργειακά ταμεία

Μέρος της αναπροσαρμογής των επενδύσεων τα επόμενα χρόνια θα είναι και τα τρία νέα ενεργειακά ταμεία από τα οποία η Ελλάδα έχει εξασφαλίσει πόρους 8 δισ. ευρώ. Πρόκειται για το Κοινωνικό Κλιματικό Ταμείο, το Ταμείο Εξουχρονισμού και το Ταμείο Αποανάκαμψης Νήσων, από τα οποία θα χρηματοδοτηθούν κατά την επόμενη πενταετία (2026-2032) πρωτοβουλίες «μεταξύ άλλων» για τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, την προστασία του περιβάλλοντος, την επιτάχυνση της ανάπτυξης και την ενίσχυση των φτωχών νοικοκυριών.

Οι νέες δράσεις που θα προκηρυχθούν αφορούν «μεταξύ άλλων» 1,5 εκατομμύριο ενάλλατα νοικοκυριά και πολύ μικρές επιχειρήσεις σε όλη τη χώρα, ενώ υπάρχουν και πρωτοβουλίες (όπως π.χ. για τη μείωση των χρεώσεων Υψηλών Κοινών Ωφέλειες με την ηλεκτρική διασύνδεση των νησιών) από τις οποίες τα οφέλη αφορούν το σύνολο του πληθυσμού. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η κατανομή των δράσεων ανά υπουργείο, προκειμένου οι διαδικασίες αρίμανσης των έργων να προχωρήσουν με γοργό ρυθμό. ■

ΕΣΠΑ: Η αναθεώρηση ύψους 2,5 δισ. ευρώ και οι στόχοι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η αναθεώρηση του ΕΣΠΑ, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, μπορεί να ξεπεράσει τα 2,5 δισ. ευρώ, προκειμένου το ελληνικό πρόγραμμα να προσαρμοστεί στους νέους στόχους που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προσιτή στέγη, την προστασία των υδάτων και την άμυνα. Για αυτόν τον λόγο, επιτρέπεται να γίνει ανακατεύθυνση του 10% των πόρων των προγραμμάτων.

• **ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΥΔΑΤΩΝ:** Στη γραμμή αυτή βρίσκεται και η πρόσφατη ανακοίνωση του προγράμματος προϋπολογισμού 2,5 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση πτώσης των ταμιευτήρων που υδροδοτούν το λεκανοπέδιο της Αττικής, ώστε να αντιμετωπιστεί εκ των προτέρων το ενδεχόμενο πλημμύρας για τουλάχιστον 30 χρόνια. Φυσικά, το πρόγραμμα δεν θα χρηματοδοτηθεί μόνο από το ΕΣΠΑ, αλλά και από τα τρία νέα κλιματικά ταμεία της Ε.Ε. και, φυσικά, το Εθνικό ΠΔΕ.

• **ΠΡΟΣΙΤΗ ΣΤΕΓΗ:** Το δεύτερο πρόγραμμα, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει στο πλαίσιο της αναθεώρησης, είναι ένα πρόγραμμα που έχει προαναγγείλει και ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και

Οικονομικών, Νίκος Παπαθανάσης, το οποίο θα αφορά ενεργειακή αναβάθμιση και ανακαίνιση κατοικιών. Το πρόγραμμα θα είναι σαφώς πιο ευέλικτο από τους κύκλους του «Εξοικονομώ», δεν θα έχει εισοδηματικά κριτήρια και θα υποστηρίξει με στόχο να υπάρξει ανακαίνιση παλιών κατοικιών, αυξάνοντας την προσφορά στέγης στα μεγάλα αστικά κέντρα, αλλά και στην επαρχία.

• **ΑΜΥΝΑ:** Στον τομέα της άμυνας, η ανακατεύθυνση πόρων του ΕΣΠΑ θα έχει ως στόχο να καλύψει το επιπλέον 1,5% του ΑΕΠ από το συνολικό 5% που συμφωνήθηκε να αυξηθούν οι ελλείψεις επίσης αμυντικές δαπάνες στο ΝΑΤΟ. Με βάση τη συμφωνία, το 3,5% του ΑΕΠ θα πρέπει να είναι αμυνικές δαπάνες άμυνας, ενώ το 1,5% του ΑΕΠ θα πρέπει να είναι υποδομές διπλής χρήσης. Δηλαδή, θα πρέπει να εξυπηρετούν αμυντικές ανάγκες (δρόμοι και γέφυρες για μεταφορά στρατευμάτων, λιμάνια, αεροδρόμια, αποθήκες, σταθμοί ενεργειακής εφεδρείας κ.λπ.). Σε καλό ειρήνης θα εξυπηρετούν αστικές ανάγκες. Στο πλαίσιο αυτό θα ενταχθεί στο ΕΣΠΑ το τμήμα του ΒΟΑΚ που δεν προϋπολογίζεται να ολοκληρωθεί εντός του χρονοδιαγράμματος. ■

Δρομολογούνται έργα που θα προστατέψουν τη χώρα από το πρόβλημα της πλημμύρας.